

Kancelář Senátu

Projednávaní agendy EU v Senátu

září 2015

Senát se v září intenzivně zabýval problematikou **migrace a azylu**. Kromě projednávání jednotlivých návrhů a sdělení Komise se i souhrnně vyjádřil k **balíčku opatření předloženému Komisí dne 9. září**. Pouhý den před schůzí pléna Senátu, kde byl přijat návrh usnesení Výboru pro záležitosti Evropské unie k tomuto balíčku, přijala Rada ministrů jeden z návrhů v něm obsažených – rozhodnutí o relokaci dalších 120 000 osob z Itálie a Řecka do ostatních členských států.

Vedle migrační problematiky Senát projednal pravidelnou zprávu vlády o vývoji Evropské unie a **balíček opatření Komise ke zlepšování kvality právní úpravy v EU**.

Zpracoval:

Jan Grinc (s využitím materiálů OEU a sekretariátu VEU)

Datum zpracování:

12. 10. 2015

Telefon:

257 072 664

E-mail:

grincj@senat.cz

*Plná znění projednávaných dokumentů, stenozáznam z jejich projednávání na schůzi pléna a veškerá usnesení přijatá k nim Senátem a jeho orgány jsou k dispozici **po kliknutí na číslo příslušného senátního tisku**.*

Zápisy ze schůzí Výboru pro záležitosti EU jsou k dispozici [zde](#). Zápisy ze schůzí ostatních výborů a komisí Senátu jsou k dispozici v dokumentech těchto orgánů zveřejněných na internetové stránce Senátu.

16. schůze Výboru pro záležitosti Evropské unie v 10. funkčním období
16. 9. 2015

Zpráva o vývoji Evropské unie v roce 2014 (senátní tisk [č. 116](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Vláda předložila pravidelnou zprávu, která se i letos zaměřila především na otázky, jimiž se zabýval i Senát, a na dopady usnesení Senátu na vládní pozice. Zatímco loni Výbor pro záležitosti EU („VEU“) využil projednání zprávy k obecnějšímu vyjádření se ke spolupráci s vládou (postup v případě změny rámcové pozice, předávání anglických překladů usnesení Senátu), letos doporučil vzít zprávu na vědomí. Zprávu následně projednalo plénum Senátu (viz níže).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Lepší regulace pro lepší výsledky – Agenda EU (senátní tisk [K 021/10](#))

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Návrh interinstitucionální dohody o lepší právní úpravě (senátní tisk [K 022/10](#))

Zpravodaj: sen. Z. Besta.

Komise v květnu 2015 vydala balíček dokumentů ke zlepšení právní úpravy, jehož hlavní součástí je shrnující sdělení a návrh meziinstitucionální dohody. Junckerova Komise spojuje smysluplnost a účelnost regulace s důvěrou občanů v evropskou integraci. Hodlá se zabývat jen důležitými otázkami podle dohodnutých politických priorit a nikoli zasahovat do všech oblastí dění. Zlepšování právní úpravy má znamenat především skutečné splnění stanovených cílů.

VEU se ve svém doporučení vyjádřil pouze k vybraným aspektům celého programu zahrnujícího několik různých iniciativ. VEU především vítá zaměření legislativní politiky Komise pouze na vybrané priority, které by mělo vést ke koncentraci na kvalitu namísto kvantity. Zastává názor, že hlavní zásadou balíčku Lepší regulace by mělo být upřednostnění kvality práva EU a transparentního procesu jeho tvorby před rychlostí jeho přijímání. VEU rovněž vyjádřil pochybnosti o stále častější praxi tzv. neformálních dialogů mezi zástupci Komise, Evropského parlamentu a Rady, neboť jde o institut nepředpokládaný pravidly legislativního postupu dle Smlouvy o fungování EU. Urychlení legislativního postupu, které dialogy přinášejí, nemůže být cílem samo o sobě, zejména s ohledem na omezenou transparentnost a kontrolovatelnost těchto jednání. VEU též opakovaně kritizuje nadměrnou delegaci tvorby právních předpisů na Komisi. Podporuje i širší zapojení expertů ze státní správy členských států do tvorby právních předpisů vydávaných přímo Komisí a nepodléhajících legislativnímu procesu v Evropském parlamentu a Radě. Konečně VEU vyzývá Komisi, aby se soustředila na důkladnější odůvodňování souladu svých návrhů se zásadami subsidiarity a proporcionality, a to již při analýzách různých variant regulace, a aby rychleji a podrobněji reagovala na odůvodněná stanoviska vnitrostátních parlamentů.

Dokument následně projednalo plénum Senátu (viz níže).

Společný konzultační dokument Na cestě k nové evropské politice sousedství (senátní tisk [J 013/10](#))

Zpravodaj: sen. Z. Besta.

Cílem tohoto konzultačního dokumentu je vytvořit rámec pro politickou rozpravu týkající se budoucího směřování evropské politiky sousedství. Výsledky konzultace mají být využity v dalším sdělení vydaném do konce roku 2015, které stanoví konkrétní návrhy pro budoucí směřování sousedské politiky. VEU se nechal informovat o průběhu konzultace, do níž se zapojují i členské státy, a samotný dokument vzal na vědomí, čímž jeho projednávání v Senátu končí.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán EU proti převádění migrantů (2015 – 2020) (senátní tisk [K 024/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Předkládaný akční plán stanoví opatření pro boj proti převádění migrantů při zachování jejich lidských práv. Obsahuje specifická opatření nutná k provedení bezpečnostních a migračních programů v této oblasti. Dokument se zaměřuje na čtyři hlavní oblasti: 1) posílenou policejní a justiční reakci; 2) dokonalejší shromažďování a sdílení informací; 3) posílenou prevenci převádění a pomoc zranitelným migrantům a 4) posílenou spolupráci se třetími zeměmi.

VEU přijal k dokumentu obsáhlé doporučení, v němž iniciativu Komise vítá a připomíná, že boji proti převaděčství a obchodování s lidmi přikládá dlouhodobě velký význam. Nadnárodní charakter převaděčství vyžaduje spolupráci všech relevantních orgánů a institucí na lokální, regionální, národní, evropské i mezinárodní úrovni. VEU v obecné rovině podporuje opatření navržená Komisí, a to zejména s ohledem na závažnost bezpečnostních rizik pro migranty pramenících z využívání převaděčských sítí. Souhlasí i s rámcovou pozicí vlády. Za zásadní považuje zaměřit se na řešení základních příčin nelegální migrace, které lze spatřovat především ve spolupráci se třetími zeměmi, resp. se zeměmi původu a tranzitu, zvláště pak v oblasti lepšího zabezpečení jejich hranic a v celkové stabilizaci daného regionu. Upozorňuje také na nefunkčnost současného unijního návratového systému, který je zneužíván sítěmi převaděčů k realizaci nelegálních aktivit. Proto i nadále trvá na potřebě účinné návratové politiky, neboť efektivní a fungující návratová politika EU může přispět k prevenci převádění migrantů. VEU pokládá za důležité i vytvoření legálních a bezpečných migračních kanálů pro uprchlíky do Evropy a využívání institutu přesídlování (ze třetích zemí) těch, kteří mají nárok na mezinárodní ochranu, neboť takovéto kroky mohou přispět k redukci využívání nelegálních forem migrace a tím též ke snížení ztrát na životech migrantů. VEU souhlasí i s informačními kampaněmi v rizikových regionech a s monitoringem internetového obsahu, který vytvářejí převaděči, a zároveň podporuje spolupráci s poskytovateli internetových služeb a sociálními médii, neboť sociální sítě představují v současné době velmi důležitý nástroj pro organizování aktivit převaděčských sítí a v zásadě slouží jako informační servis pro ty, kteří se chtějí dostat na evropský kontinent. Pozitivně se VEU staví i ke snahám Komise o rozbití obchodního modelu zločineckých skupin a v této souvislosti klade důraz na vyhledávání a zabavování výnosů z převádění migrantů, jakož i na odhalování, zadržování a likvidaci plavidel určených k převaděčství. Závěrem VEU připomíná, že uvedená opatření budou vyžadovat posílení kapacit a koordinovaný přístup donucovacích orgánů členských států, jakož i zapojení

příslušných unijních agentur, a proto ve shodě s vládou ČR podporuje úsilí o zvýšení efektivity spolupráce agentur EU.

Dokument byl následně projednán plénem Senátu (viz níže).

Doporučení Komise ze dne 8. 6. 2015 k Evropskému programu znovuusídlování (senátní tisk [J 025/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Komise v doporučení navrhuje celounijní program přesídlování. Žádá členské státy, aby v příštích 2 letech na základě rozdělovacího klíče přesídlily ze zemí mimo EU (zejm. z uprchlických táborů na Blízkém východě) 20 000 osob, které nesporně potřebují mezinárodní ochranu a které určí Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Cílem programu je dostat uprchlíky bezpečně a legálně do EU. Členské státy, které se tohoto programu účastní, budou mít nárok na finanční podporu, na niž EU uvolnila 50 milionů EUR pro období 2015–2016. Účast v programu přesídlování je dobrovolná. Česká republika se v první fázi zaměřila na přesídlování syrských rodin s nemocnými dětmi. VEU vzal doporučení na vědomí, čímž jeho projednávání v Senátu končí.

Návrh usnesení Senátu k aktuálním návrhům Evropské komise na řešení uprchlické krize v EU ([přijaté usnesení](#))

Dne 9. září vydala Komise balíček opatření k řešení uprchlické krize v EU. Vzhledem k předpokladu, že některá v něm zahrnutá opatření by mohla být velmi rychle předložena Radě k přijetí, se VEU rozhodl navrhnout Senátu předběžné usnesení k těmto dokumentům, které by sloužilo i jako podklad pro vládu na nadcházející jednání. Konkrétně Komise navrhla 1) rozhodnutí o relokaaci dalších 120 000 osob z Itálie, Řecka a Maďarska podle stejného mechanismu jako v případě prvního relokačního rozhodnutí (viz [Projednávání agendy EU v Senátu – červen 2015](#)), 2) nařízení zavádějící trvalý krizový relokační mechanismus, 3) nařízení o seznamu bezpečných zemí původu žadatelů o azyl, 4) akční plán v oblasti navracení, 5) sdělení o úloze vnější činnosti EU při řešení uprchlické krize, 6) další opatření převážně rozpočtového charakteru (mj. svěrenecký fond pro Afriku).

VEU ve svém návrhu usnesení konstatuje, že se těmto dokumentům bude podrobně věnovat (což učiní v průběhu října). Považuje však za vhodné se k těmto návrhům s ohledem na dynamiku jednání na evropské úrovni předběžně vyjádřit. Nadále trvá na svých výhradách vůči plánům na zavádění relokačních mechanismů povinných pro členské státy a dotčené osoby, které Senát podrobně vyjádřil právě v usnesení k prvnímu relokačnímu rozhodnutí. Proto nadále podporuje pozici vlády České republiky odmítající relokační mechanismy, které by byly povinné pro členské státy, neboť taková opatření neřeší příčiny současné krize, spíše mohou vést k jejímu prohlubování a nejsou schopna se účinně vypořádat s problémem druhotného pohybu přemístěných osob. VEU oceňuje, že se Komise nyní podrobněji zaměřuje na návratovou politiku a spolupráci se třetími zeměmi v rámci vnější činnosti EU, což Česká republika od počátku debat zdůrazňuje jako nezbytnou součást řešení; postrádá však realizaci dalších návrhů Komise z května 2015 (např. koncept „hotspots“, přijímacích středisek v členských státech čelících největšímu náporu, kde by za pomoci příslušných agentur EU byla zajištěna identifikace a registrace migrantů a zahájení kroků k poskytnutí mezinárodní ochrany osobám, které na ni mají nárok). VEU rovněž připomíná, že Česká

republika se solidárně podílí na řešení situace mimo jiné řádným vyřizováním žádostí o azyl podaných na jejím území, přesídlováním ohrožených osob ze zemí Blízkého východu, připravovanou relokací žadatelů o mezinárodní ochranu z Itálie a Řecka na dobrovolném základě dohodnutou na úrovni EU a finanční a materiální pomocí v rámci bilaterální spolupráce. Nezbytné je však dodržování a vynucování společných pravidel všemi členskými státy. V závěru pak VEU vyzývá vládu, vzhledem ke zhoršující se situaci, aby dále posilovala prvky přímé solidární pomoci členskými státy EU a třetím zemím, které jsou nejvíce zasaženy současnou migrační krizí.

Tento návrh usnesení byl předložen Senátu (viz níže).

12. schůze Senátu v 10. funkčním období 23. 9. 2015

Usnesení k aktuálním návrhům Evropské komise na řešení uprchlické krize v EU (přijaté usnesení č. 224; [stenozáznam](#))

Zpravodaj VEU: sen. V. Hampl.

Senát po velmi podrobné rozpravě (která se konala den po hlasování v Radě ministrů, kde byla přes odpor České republiky a některých dalších států schválena relokace 120 000 osob z Itálie a Řecka) za účasti ministra zahraničních věcí L. Zaorálka přijal usnesení navržené Výborem pro záležitosti EU, a to se dvěma doplněními. Na návrh předsedy Senátu M. Štěcha bylo doplněno, že je nezbytně nutné, aby byla řešena samotná příčina vzniku migračních toků všemi dostupnými prostředky v místech, ze kterých prchají a nejen přerozdělování mezi členské státy EU. Dále byl přijat pozměňovací návrh upozorňující, že řešení dopadů migrační krize nemůže být důvodem k nedodržování platné evropské a vnitrostátní legislativy. Podány byly i návrhy na vypuštění některých bodů navrženého usnesení. Tyto však nebyly přijaty.

Zpráva o vývoji Evropské unie v roce 2014 (senátní tisk [č. 116](#))

Zpravodaj VEU: sen. V. Hampl.

Senát vzal zprávu vlády na vědomí, jak navrhovalo usnesení VEU z 16. schůze v 10. funkčním období (viz výše).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Lepší regulace pro lepší výsledky – Agenda EU (senátní tisk [K 021/10](#))

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Návrh interinstitucionální dohody o lepší právní úpravě (senátní tisk [K 022/10](#))

Zpravodaj VEU: sen. Z. Besta.

Senát přijal usnesení ve znění navrženém na 16. schůzi VEU v 10. funkčním období (viz výše).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro jednotný digitální trh v EU (senátní tisk [K 017/10](#))

Zpravodaj VEU: sen. J. Doubrava.

Senát přijal usnesení ve znění doporučení VEU z 15. schůze v 10. funkčním období (viz [Projednávání agendy EU v Senátu – červenec 2015](#)).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán EU proti převádění migrantů (2015 - 2020) (senátní tisk [K 024/10](#))

Zpravodaj VEU: sen. V. Hampl.

Senát přijal usnesení ve znění navrženém na 16. schůzi VEU v 10. funkčním období (viz výše).